ستەرەولدى قامتىپ، قۇرىلعىلاردى بايلانىستىراتىن جول سالدى

(باسى 1 ـ بەتتە)

باتىس ۆوگزالىندا تولتىرا جۇك تيەلگەن جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدى ۆوگزالدان شىعىپ، الاتاۋ ساعاسى شەكارا وتكەلى ارقىلى شەكارادان شىعىپ ەۋروپاعا جول الدى؛ تاياۋ ماڭداعى ۇرىمجى حالقارالىق قۇرلىقتىق پورت اۋماعىندا كران كونتەينەرلەردى مىقتاپ كوتەرىپ، پويەزگە تيەپ جاتتى...

كۇندىز ـ ءتۇنى تىنىم الماي زىمىرادى. "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جولدى" بىرگە قۇرعان 10 جىلدان بەرى "قۇرىش كەرۋەنى" اتالعان جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدى ازيا ـ ەۋروپانى ەندەي ءوتىپ، ەەملەكەتتەر اراسىنداعى گۇمانيتارلىق اۋىس ـ كۇيىستىك، ەكونوميكا ـ ساۋدا بارىس ـ كەلىسىمنىڭ ماڭىزدى دانەكەرىنە اينالدى.

شينجياڭ جۇڭگونىڭ ورتا ازيامەن، ەۋروپامەن تۇتاساتىن ەك قولايلى قۇرلىق جولىنداعى ماڭىزدى ءتۇيىن، بۇكىل ەلدەگى جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدەرىنىڭ تەڭ جارتىسىنان استامى شينجياڭ ارقىلى شەكارا سىرتىنا جول الادى.

شينجياڭ جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدەرى تورابىنىڭ شوعىرلاندىرۋ، جونەلتۋ قۇاتىن ءىبىر تۇتاس جوسپارلاپ جوعارىلاتىپ، تەمىر جول شەكارا وتكەلدەرىنىڭ يقۇاتىن كەڭەيتۋ، جاڭالاۋ، توراپتىڭ جالپىلىق قۇاتىن جوعارىلاتۋ سياقتى نىسان قۇرىلىستارىن اتقارىپ، ءوندىرىستى ۇيىمداستىرۋ مەن ورنالاستىرۋدى ۇزدىكسىز ساپالاندىرىپ، شەكارا وتكەلدەرى بىرلەسپ تەكسەرۋدىڭ، كاسپورىندار مەن قازاقستان جاقتىڭ تەمىر جول تاراۋلارىنىڭ بايلانىسىن، سايكەسۇىن كۇشەيتىپ،"تەمىر جولدى تەز جالعاستىرۋدى" جالپىلاستىرىپ، قولدانىپ، جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدەرىنىڭ ۆوگزالدا توقتاۋ جانە كەدەننەن ءوتۋدى تەكسەرۋ ۇاقتىن بار كۇشپەن قىسقارتىپ، كەدەننەن ءوتۋ ـ تاسىمالداۋ ونىمدىلىگىن بارىنشا جوعارىلاتىپ، ازيا ـ ەۋروپا اراسىنداعى حالقارالىق تاسىمالعا بەرىك نەگىزدەگى قامتاماسىزدىق ازىرلەدى.

"10 جىلدان بەرى جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدەرىنىڭ قاتناۋ سانى اناعۇرلىم كوپ، قامتۋ كولەمى اناعۇرلىم كەڭ، زات ونىمدەرى اناعۇرلىم مول، اينالىم ۇلگىسى ءتىپتى دە الۋان ءتۇرلى بولدى"، ـ دەدى جۇڭگو تەمىر جولى ۇرىمجى مەكەمەسى توبى شەكتى سەرىكتەستىگى سىرتقى سەلبەستىك ءبولىمىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى باي لۇ.

شينجياڭنان ورتا ازياعا باراتىن كەزەكشى پويەزدەر ءجيى قاتناپ، جۇڭگو ـ قىرعىزستان ـ وزبەكستان تاس جول، تەمىر جول بىرلەسپ تاسىمالداۋ جەلىسىندە تۇراقتى قاتناۋدى جۇزەگە اسىردى، "جۇڭگو ـ قىرعىزستان ـ وزبەكستان كوپ فورمادا بىرلەسپ تاسىمالداۋ ارناسى + قۇرلىق ـ تەڭىز جاڭا ارناسى" سناق كەزەكشى پويەزى ءساتتى قاتناپ، شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمى ۇلگى كورسەتۋ اۋماعەمەن سەلبەسپ ۇيىمداستىرىپ "شاندۇڭ ـ شينجياڭ كەزەكشى پويەزىن" قاتناتتى، تاس جول ـ تەمىر جول، تەڭىز جولى ـ تەمىر جولى سياقتى كوپ ءتۇرلى تاسىمال تاسىلدەرىنىڭ ءونىمدى ۇشتاسۋىن جۇزەگە اسىرىپ، بۇكىل ەلگە قىزمەت ۇتەيتىن، ەۋروپا مەن ازيانى تۇتاستىراتىن تاسىمال قىزمەت ۇتەۋ دەڭگەيى كورنەكتى كۇشەيدى.

8 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن شينجياڭدى باسپ شەكارادان وتكەن جۇڭگو ـ ەۋروپا (ورتا ازيا) كەزەكشى پويەزدەرىنىڭ جالپى سانى 70 مىڭعا جەتىپ، بۇكىل ەلدىڭ 57%تەن استامىن ۇستادى؛ 8024 حالقارالىق كەزەكشى پويەز جولعا شىعىپ، جىلىنا ورتا ەسەپپەن 4%. 50 ارتتى. الاتاۋ ساعاسى تەمىر جول شەكارا وتكەلىندە جۇڭگو ـ ەۋروپا (ورتا ازيا) كەزەكشى پويەزدەرىنىڭ جالپى قاتناۋ جەلىسى 112گە جەتىپ، گەرمانيا، بەلگيا، پولشا، رەسەي سياقتى 21 ەەملەكەتكە تۇتاستى؛ قورعاس تەمىر جول شەكارا وتكەلىندە جۇڭگو ـ ەۋروپا (ورتا ازيا) كەزەكشى پويەزدەرىنىڭ جالپى قاتناۋ جەلىسى 80گە جەتىپ، شەكارا سىرتىنداعى 18 ەەملەكەتتى، 45 قالانى جانە ءوڭىردى شارپىدى.

قازىر جۇڭگو ـ ەۋروپا كەزەكشى پويەزدەرى تاۋ ـ وزەندەردەن ءوتىپ، شينجياڭ ارقىلى ازيا ـ ەۋروپا قۇرلىعىندا قاتناپ، گۇمانيتارلىق، ەكونوميكا ـ ساۋدا بارىس ـ كەلىسىمنىڭ جاڭا جولىن اشتى.

ۇلاستىرۋ، تۇتاستىرۋدا كورنەكتى ونىمدىلىككە قول جەتكىزىلدى

9 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى G0711 جەلىسى ۇرىمجى ـ لوپنۇر جوعارى قارقىندى تاس جولىنىڭ كورلانىڭ وڭتۇستىگىنەن لوپنۇرعا دەيىنگى بولىگىندە رەسمي كولىك قاتىناسى، تارىم ويپاتىن ينالاتىن جوعارى قارقىندى (1 ـ دارەجەلى) تاس جول شەڭبەرى سالىندى.

بۇل شينجياڭنىڭ قاتىناس نەگىزدەگى قۇرىلعى قۇرىلىسىن جەدەلدەتپە، "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جولدى" ۇلاستىرۋعا، تۇتاستىرۋعا دەمەۋشى كۇش ازىرلەگەندىگىنىڭ جاندى بەينەسى. شينجياڭ شىنىندەگى نەگىزدەگى قۇرىلعىلاردىڭ ۇزدىكسىز كەمەلدەنۋىنە نەسە، جەر ـ جەر جوعارى دەڭگەيدە سىرتقا ەسىك اشۋعا شىكىرلەي ات سالىسىپ، "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جولدى" بىرگە قۇرۋعا تولاسسىز ومىرشەڭدىك كۇش ۇستەدى.

نەگىزدەگى قۇرىلعىلاردى بايلانىستىرۋ "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جولدى" بىرگە قۇرۋدىڭ شەشۋشى سالاسى جانە وزەكتى مازمۇنى. 10 جىلدان بەرى شينجياڭ نەگىزدەگى قۇرىلعى قۇرىلىسىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتتى، تاس جول، تەمىر جول، اۋياتسيا، حابار بايلانىس، قۇبىر تورى سىندى "بەس ءىبىر تۇلعالانعان" كەلەلى نەگىزدەگى قۇرىلعىلاردىڭ ۇلاستىرۋدىڭ، تۇتاستىرۋدىڭ ونىمدىلىگى كورنەكتى بولدى.

قاتىناس قۇرىلعىلارى قۇرىلىسىندا كەلەلى ىلگەرىلەۋشىلىككە قول جەتكىزدى. اۋتونومياليا رايوندىق قاتىناس ـ تاسىمال مەڭگەرمەسى پارتكومىنىڭ شۇجيى، ورىنباسار مەڭگەرمە باستىعى لي شۇەدۇڭ بىلاي دەدى: 10 جىلدا تۇتاس شينجياڭداعى تاس جولدىڭ جاڭادان قوسىلعان ۇزىندىعى 62 مىڭ 200 كيلومەترگە، جالپى ۇزىندىعى 217 مىڭ 300 كيلومەترگە جەتتى، جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋىنىڭ سولتۇستىك ارناسى G7 بەيجيڭ ـ شينجياڭ جوعارى قارقىندى تاس جولى، ورتا ارناسى G30 لىانيۇڭگاڭ ـ قورعاس جوعارى قارقىندى تاس جولى، وڭتۇستىك ارناسى G0612 جەلىسى يىشمبۇلاقتان حوتانعا دەيىنگى جوعارى قارقىندى (1 ـ دارەجەلى) تاس جولى جانە G3012 وڭتۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭ ۇلكەن ارناسى تۇتاس جەلى بوينشا تۇتاستى، شينجياڭعا كىرىپ ـ شىعاتىن تاس جول 3 ـ ۇلكەن ارناسى جوعارى قارقىندى تاس جولدى تۇتاستىردى، جوڭعار، تارىم ويپاتىن ينالعان جوعارى قارقىندى (1 ـ دارەجەلى) تاس جول ارناسى سالىندى. S319 جەلىسىنىڭ بۇرشىن ـ جەمەنەي شەكارا وتكەلى سياقتى حالقارالىق تاسىمال ارناسى، G219 جەلىسىنىڭ موڭعۇلكۇرە ـ ونسۇ سياقتى شەكارا بويىندىعى ارنالار جەدەل ىلگەرىلەتىلىپ، "شينجياڭ شىنىندە شەڭبەر قالىپتاستىرۋ، شينجياڭعا كىرىپ ـ شىعۇدى تەزدەتۋ، وڭتۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭدى ىركىلىسىزدەندىرۋ، شەكارادان كىرىپ ـ شىعۇدى تۇتاستىرۋ" سىندى جول تورى جاعدايى جەدەل قالىپتاستى.

قازىر شينجياڭنىڭ تەمىر جول تاسىمال ارالىعى 1. 9092 كيلومەتر، جۇڭگونىڭ قورعاسى ـ قازاقستاننىڭ التىنكولى، جۇڭگونىڭ الاتاۋ ساعاسى ـ قازاقستاننىڭ دوستىق شەكارا اتتاعان تەمىر جولى ىركىلىسسىز ىسكە قوسىلىپ، شينجياڭ ازيا مەن ەۋروپا اراسىنداعى ماڭىزدى تەمىر جول تورابىنا اينالدى؛ ەكى جاقتى حالقارالىق تاسىمال جولى 118گە، كوپ جاقتى حالقارالىق تاس جول تاسىمال جەلىسى 10عا جەتىپ، جەلى سانى مەن قاشىقتىعى ەەملەكەت بوينشا الدىڭعى ورىندى يەلەدى؛ شينجياڭداعى اۋەجاي سانى 25كە كوبەيىپ، قازىر تۇتاس ەلمىزدەگى اۋەجاي سانى ەك كوپ ولكە، اۋتونوميالى رايون بولىپ، 19 ەەملەكەتتىڭ 23 قالاسىمەن اۋە قاتىناسىن جۇزەگە اسىردى.

ەنەرگيا نەگىزدەگى قۇرىلعى قۇرىلىسى بەلسەنە ىلگەرىلەتىلىپ، ينفورماتسيانى بايلانىستىرۋ دەڭگەيى ۇزدىكسىز جوعارىلادى. شينجياڭ شەكارا اتتاعان وپتيكالىق كابەلدەن 26سىن سالىپ، اشىپ، "شينجياڭنىڭ ەەلكترىن سىرتقا جەتكىزەتىن" تۇراقتى توك ارناسىنان ەكەۋىن، "تابيعي گازدى باتىستان شىعىسقا جەتكىزەتىن" ارناداننان ۇشەۋىن سالىپ ىسكە قوسىپ، "شينجياڭنىڭ كومىرىن سىرتقا جەتكىزۋدەگى" جىلدىق ورتاشا ارتۋ مولشەرى 7%. 11، "شينجياڭنىڭ ەەلكترىن سىرتقا جەتكىزۋدەگى" جىلدىق ورتاشا ارتۋ مولشەرى 9%. 38 بولدى.

قۇرىلعىلاردى بايلانىستىرۋ دەڭگەيىنىڭ جوعارىلاۋى ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىلدى

قوڭىر كۇزدە جىڭنان الاتاۋ ساعاسىنا دەيىنگى بولىگىندە 2 ـ جەلىنى كوبەيتىپ سالۋ ينجەنەريالىنىڭ قۇرىلىس ورنىندا رەليستەر ءىبىر ـ بىرلەپ جاتقىزىلۋدا، اتالعان ينجەنەريا وسى ايدا رەليس جاتقىزۋ قىزمەتىن تامامداماقشى؛ G0711 جەلىسى ۇرىمجىدەن لوپنۇرعا دەيىنگى جوعارى قارقىندى تاس جول تيانشان جەڭىس تۇنەلىنىڭ كىرەر اۋىزىندا ورتا جەتەك ۇڭگىرىندە قاتتى تاۋ جىنىسىن قازۋ ماشينالىق گۇرىلدەپ ۇزدىكسىز الدىعا قاراي قازىپ جاتتى، ورتا جەتەك ۇڭگىر وسى جىلدىڭ ىشىندە تۇتاستىرىلادى...

شينجياڭ قازىر بار نىساندار قۇرىلىسىنىڭ ايىق السىن جەدەلدەتۋمەن بىرگە، كوپ سالادا كوپتەگەن كەلەلى نىسان قۇرىلىستارىن دا ۇزدىكسىز باستادى.

9 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى گولمۇد ـ كورلا تەمىر جولىنىڭ (شينجياڭ بولىگى) يقۇاتىن ارتتىرۋ، جاڭالاۋ ينجەنەريالىق قۇرىلىس باستادى؛

9 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنى جۇڭگو مۇنايى توبى مايتاۋ مۇنايى حيميا ونەركاسىبى تارىم جىلىنا ءىبىر ميللىيون 200 مىڭ تونناعا ەتىلەن ءوندىرۋ 2 ـ مەرزىمدەگى قۇرىلىسى، تارىم ويپاتىن ينالعان 750 كيلووولتتىق ەلەكتر جەتكىزۋ، كەرنەۋ وزگەرتۋ، جيىڭجۇنمياۋ ـ نوم تەمىر جولىنىڭ كوبەيتىپ سالىناتىن 2 ـ جەلى نىسانى سىندى 3 كەلەلى نىسان ءىبىر ۇاقىتتا جۇمىس باستادى؛

...

بيىل جىل باسىنان بەرى شينجياڭ ءۇرىمجى ـ سانجى جانە فىڭحۇاڭ ـ ءۇرىمجىنىڭ سولتۇستىگى، فىڭحۇاڭ ـــ ياجۇڭ II قايتىمدى ءۇش 750 كيلووولتتىق ەلەكتر تورى نىسانىن سالىپ وندىرىسكە قوستى، جۇندۇڭ ـ ۇاننان ەرەكشە جوعارى كەرنەۋلى سايكەستى ينجەنەريالىق، گانچۇانيۇ، دابانچىڭ كەڭەيتىپ سالۋ قۇرىلىسى سىندى ون 750 كيلووولتتىق ەلەكتر تورى نىسان قۇرىلىسىن جەدەل جۇرگىزىپ، جىل سوڭىنان بۇرىن التاۋىن سالىپ بولۋعا قۇلشىنۋدا؛ ىلگەرىندى ـ كەيىندى 73 ميللىيون كيلووات اينالاسىنداعى جاڭا ەنەرگيا نىسانىن ورنالاستىرىپ، 9 ـ ايدىڭ سوڭىنا دەيىن بۇكىل رايوندا جاڭادان ارتقان جاڭا ەنەرگيا اگراگاتارىنىڭ سيمىدىلىعى 13 ميللىيون كيلووۇاتتان استامعا جەتتى؛ "شينجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋ" 3 ـ ارناسى سالىنۋ ۇستىندە، 4 ـ ارناسى دا بەلسەنە جوسپارلانىپ ىلگەرىلەتىلۋدە.

جوبا جاسالدى ءارى جەدەل تيانشانتاۋدا، شينجياڭ G3033 كۇيتۇن (مايتاۋ) ـ كۇشار جوعارى قارقىندى تاس جولىنىڭ الدىڭعى ەەرزىمدەگى قىزمەتىن جەدەل ىلگەرىلەتپە، نىساننىڭ ەرتەرەك جۇمىس باستاۋىنا قۇلشىنۋدا، سالىنىپ ءبىتپە اۋتوكولىك قاتىناعانان كەيىن، وسى جوعارى قارقىندى تاس جول وڭتۇستىك، سولتۇستىك شينجياڭدى تۇتاستىراتىن، ءىبىرشاما جىلدام تاس جول ۇلكەن ارناسىنا اينالادى؛ قۇلجا ـ اقسۋ تەمىر جولىنىڭ الدىڭعى ەەرزىمدەگى قىزمەتى نەگىزىنەن تامامدالدى، سالىنىپ بىتكەننەن كەيىن، شينجياڭ تەمىر جول ۇلكەن اينالمالى جەلىسىن قالىپتاستىرادى؛ جۇڭگو ـ قىرعىزستان ـ وزبەكستان تەمىر جولى نىسانى سەرپىلىستىك ىلگەرىلەۋشىلىككە قول جەتكىزدى، ول شينجياڭنان ورتا ازياعا باراتىن تاعى ءىبىر قولايلى ارناعا اينالادى.

وسى نىساندارداڭ تيانشانتاۋدى شينجياڭنىڭ جىبەك جولى ەكونوميكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايونى قۇرىلىسىندا اناعۇرلىم زور ونىمدىلىككە قول جەتكىزۋىنە دەم بەرۋمەن بىرگە، "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جولدىڭ" قۇرىلعىلاردى بايلانىستىرۋ دەڭگەيىن دە بارىنشا جوعارىلاتادى.

ۇلاستىرۋ ـ تۇتاستىرۋ دامۋعا دەم بەرىپ، قول ۇستاسا بىرگە بولاشاقتا بەت الدى. شينجياڭ "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جول" قۇرىلىسىنا قىزمەت ەتەپ جانە توعىسىپ، ازيا ـ ەۋروپا التىن ارناسىن جانە باتىسقا ەسىك اشۋ داعى الدىڭعى شەبىن تۇلعالاۋعا قۇلشىنىپ، "ءىبىر بەلدەۋ، ءىبىر جولدى" بىرگە قۇرعان 10 جىلدا ەلمىزدىڭ سىرتقا ەسىك اشۋىنا بەرىك ۇلاستىرۋ ـ تۇتاستىرۋ نەگىزىن ازىرلەپ قانا قويماي ءارى بولاشاقتا انالعۇرلىم ۇزدىك جاۋاپىناما تاپسىراتىندىعى داۋسىز.

(باسى 1 ـ بەتتە)

باسەكەلەسە ۇيرەنىپ، باسپ وزاتىن داۋىرايى ەرەكشە قىمباتتى بولعانىمەن، جوعارى ساپالى داۋىر ءىبىر تاريحي بارىس ەكەندىگىن، جەڭىل ـ جەلپى اتىوي سالۋمەن عانا جۇزەگە اسپايتىندىعىن، ءسوز جوق، داۋىر زاڭدىلىعىنا بويسۇنۋ كەرەكتىگىن، ناتيجە شعارۋعا اسعۇعا، كوزسىزدىكپەن داڭعويلىق دىستەۋگە بولمايتىندىعىن، ساندى مالىمەتتى جالعاننان جاساۋعا، جوعارىنى الداپ، تومەننەن جاسىرۋعا تىيىستەن بولمايتىندىعىن تانىپ جەتۋ كەرەك. اسىرەسە، "ەكى قيىن"، "كوپ قيىن" ماسەلەلەرىندە بايسالدى دا بايىپتى بولۋعا، عىلمي دالەلدەۋگە، سالىستىرىپ ۇزدىكتەرىن تاڭداۋعا تاباندى بولعاندا عانا شەشىم جاساۋداعى قاتەلىك پەن داۋىداعى ىرىقسىزدىقتان ساقتانۋعا بولادى.

ءىرى مەن شاعىننىڭ تەپ ـ تەڭدىگى بۇزىلۋىنان ساقتانۋ. ەنەرگيا، سۋ يگىلىگى، جاڭا نەگىزدەگى قۇرىلىس سياقتى ءىرى قارجى قوسۋدىڭ، ءىرى نىساندارداڭ ستراتەگيالىق ءمانى زور، داۋىدى جەتەكتەۋ قۇاتى كۇشتى، بۇيدانى مىقتى ۇستاۋ كەرەك. الايدا 100 ميللىيون يۇاننىڭ ۇستىندەگى نىسان شاقىرۋداڭ ناتيجەسىندەگى 10 ميللىيون تيجارات نەگىزگى تۇلعاسىن باۋلۋداڭ دا ناتيجەسىندەگىن تانىپ جەتۋ كەرەك. سوندىقتان كەلەلى نىساندارداڭ ىلگەرىلەتۋى، ءىرى كاسپورىندارعا قىزمەت ۇتەۋمەن بىرگە، سانى مىڭداعان وتباسىلارىنىڭ قۇت ـ ىرىسىنا ساياتىن ورتا، شاعىن كاسپورىندارعا دا نازار اۋدارىپ، ولاردىڭ قارىزالۋ، قارجى قۇراۋ، بازار اشۋ، قارىزدىن قايتارۋ سياقتى جاقتارىنداعى كەدەرگىلەرىن، بوگەتتى تۇيىندەرىن دەر كەزىندە اشىپ، كاسپورىنداردىڭ قيىنشىلىعىن شەشۋىنە كومەكتەسۋگە قاتىستى ساياساتتاردى ويداعىداي تيانشانتاندىرىپ، بازارلانعان، زاڭمەن باسقارىلاتىن، حالقارالانعان شارۋاشىلىق ـ ساۋدا ورتاسىن كۇشسالا تۇلعالاپ، ءىرى كاسپورىنداردىڭ "اسقاق ايدىندى"، ورتا، شاعىن كاسپورىنداردىڭ "بار الاپتى شارپىعان" قارىشتاپ داۋىر جاعدايىن قالىپتاستىرۋدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

جاڭا مەن كونەنىڭ تەپە ـ تەڭدىگىنىڭ بۇزىلۋىنان ساقتانۋ. جوعارى ساپالى داۋىر ۇنەمى جاڭا كاسىپ سالاسىن، جاڭا نىساندارداڭ، جاڭا جارىس جولىن جەتىلدىرىپ شعارعانىمەن، نەگىزدىك، ءداستۇرلى كاسىپ سالالارى قامتىعان اسا زور وندىرگىش كۇشتىڭ كومەسكى قۇاتىنا دا نەمقۇرايدى قاراۋعا بولمايدى. مۇناي، مۇناي حيميا، كومىر، كومىر حيميا ونەركاسىبى، ماقتا، ماقتا توقىماشىلىعى سياقتىلاردىڭ بارلىعى شينجياڭنىڭ ءداستۇرلى، باسىمدىقتا يە كاسىپ سالاسى، ەگەر وسىنى تياناق ەتە الماي، ىلعي جاڭاسىنا ۇمتىلىپ، ايىرماشىلىعىن قاراستىرىپ، "جوعارى دەڭگەيلىككە، كەڭ تىنىستىلىققا، مارتەبەگە" تالپىناتىن بولساق، ناتيجەسىز جۇمىسپەن اينالىسقانىمەن بىردەي. سونىمەن بىرگە جاڭا مەن كونە قاتىناسى دا "جاڭا ءمانساپ" پەن "كونە ەسەپ" جاعىندا ايگىلەنەدى، بۇقارانىڭ كەمىنگى مىندەت وتەگەندەگى ەسەبى ەمەس، قايتا وسى ەسەپتى كەم مىندەت وتەگەندە شەشە الدى دەگەنگە كوڭىل بولەتىندىگىن ءبىلۋ كەرەك. قىن ەسەپتى جۇرەكتىلىكپەن قابىلداۋ ـ قابىلداماۋدى "جاڭا ءمانساپتىڭ" جاۋاپكەرشىلىگى مەن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋىن، قابىلەتى مەن دەڭگەيىن سىننان وتكەرەدى.

جوعارى مەن تومەننىڭ تەپە ـ تەڭدىگىنىڭ بۇزىلۋىنان ساقتانۋ. جوعارى ساپالى داۋىدا ءارى "ەەملەكەتتىڭ زور ءىسىن" كوكەيدە ساقتاۋ كەرەك، ءارى نازاردى تومەنگە اۋدارىپ، تومەنگە بارىپ، پارتيانىڭ بۇقارالىق لۇشىانىمەن ويداعىداي ءجۇرۋ كەرەك. بيىل جىل باسىنان بەرى شينجياڭ ءتورت اۋماق بوينشا تۇرگە ايرىپ جەتەكشىلىك ەتۋ تاسىلىمەن جوعارى ساپالى داۋىدى ىلگەرىلەتتى، ءار رەتكى جۇمىس باسى ماجىلىستەرىنىڭ بارلىعى ءبىر رەتكى ىشكەرىلەي ەتەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ بولدى. جەر ـ جەردىڭ تۇرلىشە باسىمدىقتارى مەن ولقىلىقتارى بار، ەگەر ىشكەرىلەي تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ كەمشىل بولسا، جەكەلەردىڭ تاجىريبەسىنە عانا سۇيەنىپ شۇبىەكتىۋ تۇرده دولبارلاپ، ىرعاق قوسىپ شعارىلعان شەشىم، بەلگىلەنگەن ساياسات شىندىققا جاناسپايدى، ءىس جۇزىندەككە ۇيلەسپەيدى. سوندىقتان جوعارىعا جاۋاپتى بولۋ مەن تومەنگە جاۋاپتى بولۋدى بىرلىككە كەلتىرىپ، جوعارىنىڭ رۋحىن جەتە ءتۇسىنىپ، نەگىزگى ساتىنىڭ ناقتى جاعدايىن تولىق مەڭگەرىپ، تورەشىلدىكتى، فورماشىلدىقتى جويىپ، "ءبارىن ءبىر تاياقپەن ايداۋدى"، ساتى ـ ساتى بوينشا اۋىرتپالىق قوسۋدى ادا ـ كۇدە تيپ، وزىنشە باسشىلار ريزا بولدى دەپ قاراپ، بۇقارانى ۇمىتسىزدەندىرەتىن اقماقتىق ءىستى استە سەمەۋ كەرەك.

كورنەكتى مەن كومەسكىنىڭ تەپە ـ تەڭدىگىنىڭ بۇزىلۋىنان ساقتانۋ. ءىس تىندىرىپ، ناتيجە شعارۋدا ءارى "ناتيجەنى كورنەكتىلەندىرىپ"، بۇقارا كورە الاتىن، ۇستاي الاتىن، ناقتى يگىلىككە كەلە الاتىن ىستەردى ىستەۋ كەرەك؛ ءارى "ناتيجەنى كومەسكىلەندىرىپ" ۇر، پاقتارعا سۇيەنىش بولاتىن، نەگىز قالايتىن، ۇزاق بولاشاقتا پايدالى ىستەردى ىستەۋ كەرەك. سوڭعى جىلدارى شينجياڭدى زاڭمەن باسقارۋدى جاپىاي ىلگەرىلەتۋدەن نازاردى "شاحمات كوزىنە" شوعىرلاندىرىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ داۋىن زور كۇشپەن قولداۋعا، ونان تۇتاس تۇلعالىق وي جەلىسى ارقىلى سۋدى باسقارۋعا، سۋدى تىزگىندەۋگە دەيىن شينجياڭ بىرەۋى ارقىلى ءبارىن يگەرەتىن تەرەڭ قاتپارلى ماسەلەلەردى يگەرىپ، قامال الىپ، قىينىشىلىقتى جەڭدى. ارينە، شينجياڭنىڭ باياندى تەنىشتىعىنا ساياتىن ءتۇبىرلى سىپاتتى، نەگىزدەگى سىپاتتى، ۇزاق بولاشاقتىق سىپاتتى قىزمەتتەردى ويداعىداي ىستەۋدە ناتيجە اپتىقپالىعىنا سالىنىپ، وبيەكتىۋ زاڭدىلىققا قايشى كەلەتىن قاۋىرت ىستەۋدەن، تەز ورگە باسۋدىڭ جارىققا شىعۇدىنان ساقتانۋ كەرەك، قايتا "ەڭبەك ماعان جازىلماسا دا بولادى، ەڭبەك كورسەتۋدە مەن بولماسام بولمايدى" دەيتىن دەڭگەيدى شىڭداپ، تىنباي كۇش سالىپ، ۇزدىكسىز قۇلشىنۋ كەرەك.

جوعارى ساپالى داۋىدى ىلگەرىلەتۋ بارىسىندا ناتيجە كوزقاراسىنداعى اۋىتقۋدان ساقتانۋدىڭ تەتىگى ءتۇپ تامىرىنداعى ماسەلەلەردى شەشۋدە. پارتياللىق جاعىنىدا پايداكوستىك نيەتتەن ارىلىپ، شىندىققا ءىس جۇزىنەن نزدەۋگە، شىندىققا جۇگىنىپ، ناقتى ءىس ىستەۋگە تاباندى بولۋ؛ باس ماقساتى جاعىندا حالقتى شىنايى كوڭىل تورىنە قويىپ، حالقتى باقىتقا كەلتىرۋدى ەك ۇلكەن ناتيجە ەتۋ؛ وي جەلىسى جاعىندا جۇيە كوزقاراسىن كۇشەيتىپ، ءتۇرلى ىستەردى كورەگەندىكپەن ويلاۋدى، جالپى جاعداي سىپاتتى جوسپارلاۋدى، تۇتاس تۇلعالىق ىلگەرىلەتۋدى شىنايى ورىندىداۋ؛ ۇستانىم جاعىندا جاڭا داۋىر ۇستانىمى مەن جاڭا داۋىردەگى پارتيانىڭ شينجياڭدى باسقارۋ جالپى جوباسىن تولىق، دالمە ـ ءدال، جاپىپاي داەكتىلەندىرىپ، جاڭا داۋىر ارناسىنا بەلسەنە قىزمەت ەتەپ جانە توعىسىپ ءارى ءبىر وڭىرگە داڭق اپەرۋدى، ونان دا ماڭىزدىسى، جالپى جاعدايدى ارلەندىرە ءتۇسۋدى ورىندىداۋ كەرەك.

جاڭا ءداۋىردىڭ جاڭا جورىعىندا شينجياڭنىڭ جۇڭگو ۇلگىسىندەگى وسىزاماندىرۋ جولىندا قاتاردان قالماۋىنا، قوسىننان قالماۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك، ءار ۇلت كادرلارى دۇرىس ناتيجە كوزقاراسىن كوڭىل تۇكپىرىنە تىپتەن تەرەڭ ۇيالاتىپ، "كىم ءۇشىن ناتيجە جاراتۋ، قانداي ناتيجە جاراتۋ، قالاي ناتيجە جاراتۋ" ماسەلەسىن ويداعىداي شەشپ، ءىس جۇزىندەگى تيانىاق ەتۋگە، ىلمي شەشىم جاساۋعا تاباندى بولىپ، ۇزاق بولاشاقتى كوزدەۋگە، نەگىزدى بەرىك قالاۋعا تاباندى بولىپ، ناقتى ىستەۋگە، ناقتى ونىمدىلىككە تالپىنۋعا تاباندى بولىپ، جوعارى ساپالى داۋىدى ىلگەرىلەتۋدىڭ ۇتىلامالى جارىسىندا ءۇزىنىڭ "وسى ءبىر تاياقشاسىن" ۇستاپ جاقسى جۇگىرۋى كەرەك.

(باسى 1 ـ بەتتە)

چىن ۇيجۇن باستالۋ سالتىن باسقارىدى، ۋاڭ گاڭ شينجياڭنىڭ كاسپ سالالارىنىڭ ويسۇىن قابىلداۋ جالپىلىق جاعدايىن تانىستىردى، حا زىڭيۇۋ باستالۋ سالتىنا قاتىناستى. ەەملەكەت جاڭالىق اشۋ جانە داۋىر ستراتەگيالىق زەرتتەۋ قوعامى ءىلمي كومىتەتىنىڭ ۇنەملىك ىستەرگە جاۋاپتى ورىنباسار ءتوراعاسى، چۇڭچيڭ قالاسىنىڭ بۇرىنعى باستىعى حۋاڭ چيفان ارقاۋ ءسوز سويلەدى.

سول جەردە تاعى "ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ كىتاپ ۇيىنە" ماڭدايشالىق بەرۋ سالتى جانە كەلىسىم جاساۋ سالتى وتكىزىلدى. اۋتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسى شينجياڭعا كومەكتەسەتىن قاتىستى ولكە، قالالاردىڭ ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ تاراۋىمەن، قاتىستى جوعارى مەكتەپتەرمەن كاسپ سالاسىنىڭ ويسۇى سەلبەستىك كەلىسىمىن جاساستى. سانجى حۇيزۇ اۋتونوميالى وبلىستىق حالىق ۇكىمەتى ەەملەكەتتىڭ قاتىستى كاسپ بىرلەستىكتەرىمەن، قوعام دارىمەن ستراتەگيالىق سەلبەستىك جۇلگەلىك كەلىسىمىن جاساستى. قيمىلدا جينى 265 نىسان بوينشا كەلىسىم جاسالىپ، جالپى سوماسى 556 ميلليارد 758 ميللىيون يۇان بولدى.

ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مينيسترلىگىنىڭ، ەەملەكەتتىڭ قاتىستى كاسپ بىرلەستىكتەرىنىڭ، قوعامدارىنىڭ باسشىلارى، جوعارى مەكتەپتەردىڭ جانە تەحنيكالىق زەرتتەۋ ـ اشۋ قۇرىلىمدارىنىڭ جاۋاپتىلارى، شينجياڭعا كومەكتەسەتىن ءۇشىنارا ولكە، قالالاردىڭ باسشىلارى، شينجياڭعا كومەكتەسەتىن 19 ولكە، قالانىڭ ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ تاراۋىنىڭ جاۋاپتىلارى، اۋتونوميالى رايوننىڭ قاتىستى ايماق، وبلىس، قالالارىنىڭ، تاراۋلارىنىڭ جاۋاپتى جولداستارى، ماماندار، قومىسسىلار، كاسپورىنشىلار ۇاكىلدەرى، اۋتونوميالى رايوندىق ساۋداگەرلەر قوعامىنىڭ، قوعامدارىنىڭ ۇاكىلدەرى قاتارلىلار قيىملا قاتىناستى.

بۇل جولعى قيىمىلدى ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مينيسترلىگى، اۋتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتى بىرگە باس بولىپ ۇيىمداستىردى، 8 ارناۋلى تاقىرىپتاعى ءتۇيىلىستىرۋ قيىمىلى، ءىبىر تالقى مىنبەرى جانە "كاسپ سالاسىنىڭ ويسۇىن قابىلداۋ سانجى ساپارى" قيىمىلى ورنالاستىرىلدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

بيىل 9 ـ ايدا «اۋتونوميالى رايوندىق ارنايىلانعان، كەمەلدەنگەن، ەرەكشەلەنگەن، جاڭاشالانعان ورتا، شاعىن كاسپورىنداردى ەسەلەپ جەتىلدىرۋ ارەكەت جوسپارى» جاريالانىپ، "14 ـ بەسجىلدىق